

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА НОЕМВРИ 2009 ГОДИНА

Декември 2009 година

I. Зајакнување на институционалниот капацитет

1. Во рамките на имплементацијата на проектот за воспоставување на новиот Систем за обработка на царински декларации (СОЦД), завршена е инсталацијата на хардверот и системскиот софтвер. По извршените проверки испорачателот ја отпочна инсталацијата на апликативниот софтвер. Извршена е анализа за начинот на воспоставување на размената на податоците со Централниот трезор на Министерството за финансии, Народната банка и Државниот завод за статистика. Идентификувани се корисниците од екстерниот домен и софтверските изведувачи, при што е доставена потребната документација на електронски пораки за поднесување на декларации. Овие информации треба да им помогнат на компаниите во развојот и изработката на апликации со кои ќе пристапуваат до системот. Со цел навремено и целосно информирање, создадена е единствен е-маил контакт за отворените прашања, од каде одговорите се проследуваат до сите заинтересирани страни. Компаниите се информирани за начинот на потпишување во новиот систем при што ќе мора самостојно да го обезбедат (развијат) истиот доколку се работи за развојот на посебни апликативни решенија.
2. Во делот на активностите на Царинската управа за преземање на системот за управување со акцизите од Управата за јавни приходи, преземени се мерки за преземање податоци од системот на Управата за јавни приходи. Изготвени се предлог измени во следниве упатства:
 - Упатство за акциза на минерални масла;
 - Упатство за акциза на алкохол и алкохолни пијалоци;
 - Упатство за акциза на тутунски добра;
 - Упатство за акциза на патнички автомобили;
 - Упатство за начинот и постапката на враќање на акцизите на посебни субјекти.
3. Во рамките на проектот за Унапредување на Интегрираниот информативен систем (ИС) започна оперативната примена на електронскиот систем за управување со документи – eDMS, со што заврши имплементацијата на првата фаза на проектот. Во текот на ноември започна на втората фаза за унапредување на системот и овозможување на надворешен портал преку кој, меѓу другото, надворешните субјекти ќе можат своите барања до Царинската управа да ги поднесуваат по електронски пат.
4. Во ноември Царинската управа на Република Македонија наплати вкупно 3,4 милијарди денари (околу 56 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 16% помалку во однос на истиот период 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки, во ноември 2009 година се наплатени 496 милиони денари (околу 8 милиони евра), што е 1% повеќе од остварувањето во истиот период 2008 година.

Приходите наплатени од ДДВ во ноември 2009 година изнесуваат 2.824 милиони денари (околу 46,3 милиони евра), што е 18% помалку од оствареното во истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза, изнесуваат 69 милиони денари (1,1 милион евра), што е 26% помалку од остварувањето во ноември 2008 година.

Наплатените приходи од надоместоци изнесуваат 18 милиони денари (околу 295 илјади евра) кои во однос на ноември 2008 година се 35% помалку од надоместоци.

Во периодот јануари-ноември 2009 година Царинската управа наплати вкупно 35.286,00 милиони денари (околу 578,5 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 25% помалку во однос на истиот период 2008 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име царина и други царински давачки, во периодот јануари-ноември во 2009 година се наплатени 4.905,00 милиони денари (околу 80,4 милиони евра) што е за 16% помалку од остварувањето во истиот период 2008 година.

Приходите наплатени од ДДВ во периодот јануари-ноември 2009 година изнесуваат 29.323,00 милиони денари (околу 481 милиони евра), што е 27% помалку од оствареното во истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од акциза, во периодот јануари-ноември 2009 година изнесуваат 809 милиони денари (околу 13,3 милиони евра), што е за 7% помалку од истиот период во 2008 година.

Наплатените приходи од надоместоци во периодот јануари-ноември 2009 година изнесуваат 249 милиони денари (околу 4,1 милиони евра), што е еднакво на оствареното во истиот период 2008 година.

Во ноември 2009 година вкупниот обем на увоз по количина и по статистичка вредност е намален во однос на истиот период во 2008 година, но наплатата на царински давачки благо се зголемува.

Во ноември 2009 година има забележителен пораст на обемот на увоз и по количина и по вредност на производи од Глава 2 (Месо и др. кланички производи), Глава 15 (Маси и масла од животинско и растително потекло), Глава 30 (Лекови), Глава 88 (Воздухоплови и нивни делови), со што и наплатата е зголемена соодветно, освен за воздухопловите каде нема наплата поради ослободување на цивилните воздухоплови, согласно Законот за царинска тарифа.

Во Глава 7 (Зеленчук) обемот на увоз е намален, но наплатените царински давачки се исти, поради тоа што во ноември 2009 година е зголемен обемот на увоз на кромид, зелена салата, краставици и замрзнат зеленчук кои имаат високи царински давачки.

Во Глава 8 (Овошје) е намален увозот по маса, а обемот по вредност е поголем, но царинските давачки се помали во ноември 2009 година во однос на ноември 2008 година. Причината за тоа е што во 2009 година увозот со преференцијални царински стапки е поголем во однос на ноември 2008 година.

Во Глава 17 (Шеќер и производи од шеќер) е карактеристично тоа што во ноември 2008 година имало драстично зголемување на обемот на увоз на шеќер во однос на сите други месеци. Исто така, во ноември 2009 година е поголем увозот на шеќер со преференцијали во однос на ноември 2008 и покрај тоа што вкупниот обем на увоз во ноември 2009 е намален. Затоа и наплатените царински давачки од оваа глава соодветно се помали.

Во ноември 2009 година при помала увезена количина по маса, статистичката вредност на увозот на тутун и производи од тутун е поголема во однос на ноември 2008 година. Соодветно на тоа, во ноември 2009 година се наплатени повеќе царински давачки кај тутунот и производите од тутун.

За нафтата и нафтени деривати е карактеристично што се бележи опаѓање и на количината и на вредноста и на наплатените давачки. Мора да се напомене дека наплатата на царински давачки кај овие производи многу зависи од цената на суровата нафта на светскиот пазар. Карактеристично за 27-та глава е тоа што има зголемен увоз на нафтени деривати во ноември 2009 година во однос на поголемиот увоз на сурова нафта во ноември 2008 година.

Во ноември 2009 има зголемен обем по количина и по вредност на производите од Глава 33 (Парфимериски и козметички производи) и Глава 34 (Сапуни и површински активни средства). Наплатените давачки за производите од овие глави се помали во однос на ноември 2008 година поради зголемениот обем на увоз со преференцијали.

Вредноста на стоките од глава 39 (Пластика и производи од пластика) зависи од цената на примарните пластични маси на светскиот пазар. Цените на овие производи во 2008 година беа поголеми од оние во 2009 година, па така и покрај зголемениот обем на увоз по маса на овие производи во ноември 2009 година, во однос на ноември 2008 година, обемот по вредност и наплатените царински давачки се помали во ноември 2009 година. Исто така и кај овие производи се бележи поголем увоз со користење на преференцијали.

Треба да се напомене дека обемот на увоз во ноември 2009 во однос на ноември 2008 е помал и за производите од текстил, керамика, метали, машини и опрема, возила, а соодветно на тоа и наплатените царински давачки се помали.

II. Административен капацитет

- Во ноември 2009 година беа реализирани вкупно 33 обуки во разни форми на кои учествуваа 379 царински службеници, во времетраење од 269 часа. Просечното времетраење на обука за вработените кои посетувале обука е 11,60 часа. Бројот на реализирани активности во периодот од јануари до ноември 2009 година е 232 настани, на кои присуствуваа 3050 учесници, со просечен број на часови на обука за секој учесник 76,74 часа односно 9,59 работни денови.

Во текот на овој месец одржани се следните обуки, семинари, презентации и курсеви:

- Презентации за примена на Упатството за работа со информатори, Упатството за централна листа на осомничени и Упатството за работа на Одделението за разузнавање;
- Обуки за управување со акцизи;
- Обуки за раководење, со цел подобрување на раководните вештини во насока на изработка на акционен план;
- Работилница на тема „Прекршоци – норматива и искуство“;
- Презентација на интернационалната база на контролирани хемикалии и прекурзори;
- Работилници за утврдување на потреби од обуки и менторство;

- Студиска посета поврзана со активности за царински долг, која се одржа во Љубљана, Словенија;
- Семинар на тема „Управување со странски моторни возила и прекршочни одредби“.
- Специјализирани обуки за идни обучувачи на Академијата за обука на судии и јавни обвинители за практична примена на новиот Закон за кривична постапка;
- Работилница за стратешко раководење;
- Семинар за Овластен економски оператор реализиран во рамки на Билатералната програма помеѓу Владата на Република Словенија и Република Македонија за прашања од ЕУ;
- Обука на тема „Управување со промени и управување со време“.

Во рамки на Програмата за основни обуки за нововработени царински службеници беа одржани следниве обуки:

- Обука за потекло и вредност на стока;
- Обука за мерки на трговска политика и царински прекршоци;
- Обука за постапките кои се применуваат при селекција и претрес на стока, возила и патници и идентификација на дрога;
- Обука за примената на МАКЦИС во секојдневното работење, законските прописи поврзани со мерките на трговска политика и царински прекршоци;

Во врска со меѓународните активности, во текот на ноември претставници од Царинската управа учествуваа на следните настани:

- 5-ти состанок на Комитетот на програмата на заедницата – CUSTOMS 2013 и почетен состанок за отварање на проект за online соработка и размена на информации кој се одржа во Брисел, Белгија;
- Регионалната конференција за бизнис климата во Источна Европа која се одржа во Тирана, Албанија;
- Заедничкиот комитет за заеднички транспорт и поедностаување на постапки во трговија со стоки одржан во Брисел, Белгија;
- Првиот состанок на Работната група за прекугранична заштита на животната средина кој се одржа во Букурешт, Романија;
- Билатерална средба помеѓу директорот на Националниот одбор на царината на Финска и директорот на Царинската управа на Република Македонија, која се одржа во Финска.

III. Интегритет и борба против корупција

6. Во текот на ноември 2009 година, реализирани се 11 внатрешни истраги во организационите единици на Царинската управа.

Врз основа на спроведените истраги, во 3 случаи се утврдени основани сомненија дека царински службеници работеле спротивно на законските одредби, подзаконските акти, оперативните инструкции и етичкиот кодекс, односно констатирано е нецелосно утврдување на фактичката состојба во постапувањето на Комисијата за одлучување по прекршоци во Битола по 3 прекршочни предмети во врска со враќањето на патнички моторни возила. Извештаите се доставени до до непосредните раководители, преку Одделението за кадрови при Секторот за управување со човечки ресурси за нивно понатамошно постапување, односно за утврдување на постоење дисциплинска одговорност и за отстранување на утврдените неправилности.

Во останатите 8 извештаи не е утврдено работење на царинските службеници, кое е спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс.

Во текот на овој месец донесени се вкупно 13 решенија за изречена дисциплинска мерка, од кои со 10 решенија е изречена дисциплинска мерка престанок на работен однос со отказ, со 2 решенија изречена е дисциплинска мерка парична казна и со 1 решение запрена е постапката поради настанување на застареност.

7. Од вкупно 24 изречени дисциплински мерки престанок на работен однос во 2009 година, 12 сеуште не се конечни бидејќи решенијата на Царинската управа за престанок на работен однос се обжалени до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање по жалби од работен однос. Оваа Комисија сеуште не се има произнесено по доставените жалби со одговор на истите, а лицата на кои им е изречена дисциплинската мерка престанок на работен однос се сеуште вработени во Царинската управа.

Во ноември 2009 година од Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање по жалби од работен однос се примени 5 решенија, од кои со 4 решенија на Комисијата се потврдуваат решенијата на Царинската управа за престанок на работен однос. Со 1 решение на Комисијата е одбиена жалба како неоснована, а решението донесено од директорот на Царинската Управа со кое е утврдена одговорност но не е изречена дисциплинска мерка поради апсолутна засатреност за истата е потврдено .

8. На крајот на ноември 2009 година, против Царинската управа беа активни 110 судски предмети врз основа на спор од работен однос. Од нив, 47 предмети се наоѓаат во основните судови, од кои 43 предмети во првостепена постапка со старост од 1 до 24 месеци и х предмети во постапка на повторно одлучување со старост од 1 до 7 месеци. Во постапки кај апелационите судови се наоѓаат 42 предмети со старост од 1 до 12 месеци. Во постапки пред Врховен суд се наоѓаат 24 предмети со старост од 1 до 36 месеци.

Во текот на ноември 2009 година, од основните судови се примени 2 пресуди по тужби против решенијата на Комисијата и на Царинската управа, од кои со една пресуда се одбива тужбеното барање за поништување на решение за престанок на работен однос со отказ и една пресуда со која се одбива тужбеното барање за поништување на решение за прераспоредување на работникот. Со едно решение на основен суд е одлучено по приговор изјавен од тужениот Царинска управа на РМ, за месна надлежност.

Во истиот месец, од апелационите судови се примени 2 пресуди по жалби на пресудите на основните судови, од кои, со 1 пресуда се уважува жалбата на Царинска управа и предметот се враќа на повторно судење а со 1 пресуда мериторно се одлучува, при што се одбива жалбата на Царинска управа за надомест на разлика во плата.

Во ноември 2009 година од Врховниот суд не е примена ниту една пресуда.

9. Од вкупно 169 кривични предмети во временски период од 2002 до 2009 година, на крајот на ноември 2009 година, сеуште во судска постапка се 108 кривични

предмети против 90 лица сеуште вработени во Царинската управа и 84 поранешни вработени лица во Царинската управа. Кривичните предмети се со старост од 2 месеци до 7 години.

Со завршена судска постапка и конечна одлука се вкупно 50 кривични предмети додека за 11 нема информација во кој статус се наоѓаат.

Кај основните судови во постапка се 100 кривични предмети со старост од 2 месеци до 7 години.

Од вкупниот број на кривични предмети кои се наоѓаат пред основните судови, 40 предмети се наоѓаат во фаза на истрага, 11 предмети се вратени на повторно одлучување, во судска расправа се наоѓаат 10 предмети додека 39 предмети се наоѓаат во фаза на судско вештачење.

Кај апелационите судови во постапка се 8 предмети со старост од 1 до 5 години. на усогласеност на процесот на подготовка на финансискиот план и Ревизија. Во соработка со Министерството за внатрешни работи е поднесена 1 кривична пријава која се наоѓа во постапка кај Основното јавно обвинителство.

10. Од страна на Одделението за внатрешна ревизија извршени се 2 ревизии и тоа: Ревизија на усогласеност на предлог одлуката за јавна набавка на тонери, кертрици и рибони.

Целта на ревизијата на процесот на подготовка на финансискиот план, беше да даде разумно уверување за усогласеноста на процесот со Упатството, при што беше утврдено дека поголем број од активности се извршени согласно Упатството, но дел од постапките и предвидените рокови не се запазени. Со извршената ревизија беа констатирани 4 наоди за кои беа дадени 2 препораки за постапување и истите се прифатени од ревидираниот субјект.

За ревизија на усогласеност на предлог одлуката за јавна набавка на тонери, кертрици и рибони, ревизорскиот тим даде мислење дека предлог одлуката е во согласност со Законот за јавните набавки. Притоа, констатиран е 1 наод и дадени се 2 препораки за постапување, кои се прифатени од ревидираниот субјект.

IV. Транспарентност

11. Во ноември преку отворената линија 197 се примени вкупно 3.709 повици. Заради полесно координирање и постапување со информациите истите се класифицираат и се доставуваат до надлежните служби за понатамошно постапување.

На интернет страницата на македонски, англиски и албански јазик, објавени се 32 информации, а на интранет порталот 35 информации.

V. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

12. Врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризикот, специјалните единици на Царинската управа во ноември извршија преглед на 315 камиони, 130 автобуси и 94 патнички моторни возила или на вкупно 539 возила ,на граничните премини и во внатрешноста, а Службата за мобилни скенери изврши скенирање

на 3.171 моторни возила, од кои 2.850 товарни моторни возила, 114 автобуси и 207 патнички моторни возила, при што се заплени разни стоки (акцизна стока, текстил, како и фалсификувана стока од повеќе трговски марки).

Царинските работници спречија повеќе обиди за шверц и криумчарење на стоки. При тоа се заплени и задржани 10 сребрени монети и 1 златна монета; 10 600 парчиња цигари; 50 илјади евра; 43 илјади парчиња батерии; 6 илјади парчиња електро делови; 9,7 илјади парчиња пластични играчки; 4 илјади литри опасна хемикалија-полипропилен; 1 илјада парчиња разновидна текстилна стока Мобилните тимови во соработка со полицијата запленија 44,85 кг. хероин.

На 13.11.2009 на граничниот премин Јажинце (на македонско-косовската граница) беше спречен обид за внес на голема количина на фалсификувани судски таксени марки – 143.274 парчиња со вкупна вредност од 7 милиони денари. Царинската управа поднесе кривична пријава против осомничените лица за кривично дело „Фалсификување на знаци за вредност“. Во натамошни предистражни дејствија во Скопје и Тетово, во координирана акција со Одделението за организиран криминал при Министерството за внатрешни работи, Царинската управа утврди дека на територија на Република Македонија во слободен промет се пуштани фалсификувани судски таксени марки – вешто изработени фалсификати, со што директно се оштетува буџетот на државата. И за осомничените лица инволвирани во препродажбата на фалсификуваните судски таксени марки, поднесена е соодветна кривична пријава.

13. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволеност постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа се доставени 119 барања за поведување на прекршочна постапка, од кои: 17 барања по прекршочна пријава за возила доставени од МВР, 13 барања по записник за царински прекршок доставени од Секторот за контрола и истраги при Царинската управа, 88 барања по записник за царински прекршок доставени од царинските испостави, и 1 вратен предмет од Основните судови. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во ноември 2009 година реши 92 предмети во редовна и итна постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од 4.858.300 денари (околу 80 илјади евра).

Против решенијата на Царинската управа за утврдена прекршочна одговорност до крајот на ноември 2009 година до Управниот суд се поднесени вкупно 404 тужби. До ноември 2009 година од Управниот суд се примени 82 пресуди, од кои, со 46 пресуди се потврдуваат решенијата на Царинската управа, со 35 пресуди се поништуваат решенијата на Царинската управа и се враќаат на повторно постапување и со 4 пресуди мериторно се пресудува и се укинуваат решенијата на Царинска управа.

14. Во ноември 2009 година Царинската управа донесе 136 решенија за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 2,87 милиони денари (околу 46,7 илјади евра).
15. Во текот на ноември Царинската управа издаде 470 покани за плаќање на глоба, односно изрече мандатни казни на сторителите на царински прекршоци во вкупен износ од околу 6,4 милиони денари (околу 105 илјади евра).

16. Царинската управа до основните јавни обвинителства во текот на ноември поднесе 6 пријави за покренување на кривични постапки против 8 физички лица и 2 правни лица. Основите за поднесување на кривични пријави во ноември 2009 година се следните:
- криумчарење – 1 кривична пријава против 1 физичко лице,
 - производство и пуштање во промет штетни средства за лекување – 1 кривична пријава против 1 физичко лице,
 - промет со акцизни стоки без бандероли – 1 кривична пријава против 1 физичко лице,
 - фалсификување и употреба на исправа и симнување и оштетување на службен знак – 1 кривична пријава против 2 физички лица и 1 правно лице,
 - фалсификување на знаци на вредност – 1 кривична пријава против 2 физички лица,
 - царинска измама – 1 кривична пријава против 1 физичко лице и 1 правно лице.

Вкупната вредност на стоката предмет на кривичните дела изнесува 7,7 милиони денари (околу 125,7 илјади евра), ненаплатените односно избегнатите царински давачки изнесуваат 2,6 милион денари (околу 43,3 илјади евра).

17. Во ноември Царинската управа интервенираше во 21 случај на обиди за повреда на правото од интелектуална сопственост и привремено задржа 73.159 парчиња стока поради основано сомневање дека се работи за фалсификувани трговски марки.

Најголем дел од привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 24.000 парчиња етикети
- 18.793 парчиња техничка опрема
- 13.750 средства за хигиена
- 12.790 текстилни производи
- 2.855 делови за моторни возила
- 971 парчиња телефони и опрема за телефони

Во периодот од 01.11.2009 до 30.11.2009 од страна на застапниците на трговски марки во Царинската управа поднесени се 5 нови барања за превземање на дејствија за заштита на правата на интелектуална сопственост за следните трговските марки: COLMAR, BAKUGAN BATTLE BRAWLERS, LEWIS, CHEVROLET, DAEWOO.

Донесени се одобренија за уништување на стока која повредува право од интелектуална сопственост за вкупно 2.085 парчиња стока за трговските марки GUCCI, PRADA и ESPRIT. Уништени се 1.043 парчиња фалсификувана стока (патики со ознака на трговска марка REEBOK и ADIDAS, парфемии со ознака на трговска марка KENZO и JOOB).

V. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

18. На 05.11.2009 година се одржа редовен состанок на Советодавното тело, на кој покрај претставниците од Царинска Управа, Стопанска комора на Република Македонија, Сојузот на стопански комори, МАКАМТРАНС и СИЗ „Македонија

сообраќај“ АМЕРИТ, присуствуваа и експертите од Европската унија кои се ангажирани преку проектот ИПА 2007 за усогласување на царинското законодавство.

Членовите на Советодавното тело беа информирани и за претстојните измени на Законот за царинска тарифа и воведувањето на интегрираната царинска тарифа - ТАРИМ согласно воведувањето на новиот систем за обработка на царински декларации.

19. На 4 и 5 ноември во Скопје се одржаа првите состаноци на Управните комитети на проектите од Програмата ИПА 2007 „Техничка поддршка за натамошно усогласување на националното со законодавството на ЕУ во областа на царината“ и „Техничка поддршка за засилување на граничната контрола“. На комитетите е разгледан напредокот на проектните активности и Почетните проектни извештаи, во кои е направен увид во моменталната состојба врз основа на кои се предложени Работни планови според кои ќе се остварат предвидените проектни цели.
20. На 25 ноември во Хелсинки, Финска се оствари билатерална средба на директорите на Царинската управа на Република Македонија и Националниот одбор за царина на Финска. На средбата се разменија искуства за актуелни прашања од царинското работење и приоритетите на двете администрации. Беше потенцирана поддршката на финската царина во процесот на евроинтеграциите и нејзиното учество во реализацијата на Проектот ИПА 2007. Во рамките на посетата се реализираше презентација на новоизградениот карго пристанишен терминал во Хелсинки., при што се презентирани современи начини на работа со примна на анализа на ризик и современи технички средства.